

Sundsdepulin er eitt landsmál

og tekur beinini undan øllum lyttum landsstýrisins um bygdamenning, stýring av idnaðinum og búskapinum. Harafturat líkist hetta einum huldumannaprojekti, har alt verður dult sum mansmorð. Landsstýrið hevur nú møguleika at steðga hesum ætlanum, og tað eigur tað eisini at gera, sigur Tórfinn Smith, býráðslimur í Havn í áheitan til landsstýrið.

Í hesum døgum situr Býrskipanarnevnd landsstýrisins við málinum um byggisamtýktarbroying á Sundi.

Nevndin skal síðani siga landsstýrinum sína hugsan. Eftir er tá, at málið kemur á landsstýrisborð, har landsstýrið hevur endaliga orðið at siga um Sundsdepulin hjá Hans Mortensen skal gerast veruleiki ella ikki.

Eftir øllum at døma, fer landsstýrið at taka støðu rættiliga skjótt, helst áðrenn 1. oktober, tí tá hevur Poul Michelsen, býráðsformaður, figgjargliga bundið býráðið í Havn til, at byggifelagið E. Pihl & Son skal sleppa frammat at grópa uppi á Sundi til frama fyri eini idnaðar-oasu til Hans Mortensen.

Sum sagt, hevur landsstýrið endaliga orðið at siga og skal hetta tí vera min inniliga áheitan á landsstýrið um at siga eitt kortanei til hetta huldumannaprojektið, sum kemur at lava stórar landspolitiskar avleiðingar við sær.

Býráðsformaðurin í Havn hevur longu sagt, at E. Pihl & Son fara at grava 1. okt. og kann hann als ikki mynda sær, at landsstýrið fer at hava nakað imóti hesum ætlanum. Tí tað er leggja seg út í innanhýsis víðurskipti í Havnar kommunu, sigur hann.

Hetta er so skeivt sum tað sigast kann. Talan er júst um tað øvugta. Tað er býráðið, sum við hesum leggur seg út í landspolitikk, bæði hvat viðvíkur idnaðarplanlegging, landsbúskaparliga og á annan hátt.

Bygdamenning

Mær vitandi hevur núsítandi landsstýri ein heilt greiðan politikk á bygdamenningarøkinum, við at leggja partar av verandi almennum stovnum út um Havnina og harafrat at veita umstøður hjá vinnuvirkjum at trivast í útjaðrunum av landinum. Hetta verður av øllum hildið at vera skilagóður politikkur. Ikki minst fyri tað fólk, sum skal arbeiða á viðkomandi virkjun.

Sundsdepulin fremur tað øvugta. Hann er miðsavnandi, og høttir tilverugrundarlagið hjá verandi virkjun. Skal depulin hava nakað við fiskivinnu og úrdráttir úr havinum at gera — sum skal eittast at vera høvuðsendamálið við honum — tá verður minni hjá verandi virkjun at fáa av ráveru. Tað er nóg ringt sum er.

Tað er eisini ógvuliga ivasamt, um hvussu nógv tað fer at gagna Havnini at fáa upp móti 1500 arbeiðsplássum eftir stuttari tíð.

Hvar skulu fólkin koma frá?

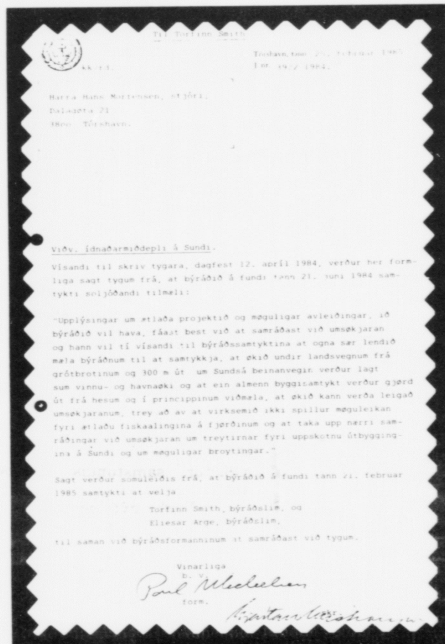
Og um tey koma, hvar skulu tey vera?

Skal Hans Mortensen byggja voggustovur, barnagarðar, skúlar, skapa trivnaðarmøguleikar, hús, íbúðir.

Eru hesir trupulleikar ikki ríkiliga stórir sum er í Havnini???

Hvør skal stýra idnaðinum?

Umframt tað, at depulin fer at vera miðsavnandi, sum eg ikki rokni við er í tráð við politikkin hjá landsstýrinum, verður hann eisini idnaðarplanleggjandi.

Tignarlaga ritið, sum boðar frá valinum av Sundsdepulsnevndini, er ikki pappirið tað er skrivað á, vert.

Landsstýrið sigur seg hava stórar ætlanir við bæði idnaðarmenning og stýring. Hesar ætlanir kann landsstýrið eins væl skrinleggja nú sum seinri um veruliga depulsætlanirnar verða framdar.

Hetta eiga landsstýrið eisini at hugsa um, tá nú stóða skal takast.

Hetta er ein ógvuliga týðandi spurningur, tí lítið vita vit um hvør veruliga stendur aftan fyri stóru ætlanirnar á Sundi. Tað verður dult sum mansmorð. Vit hava bert fingið at vita, at útlendingar fegnir vilja figgja, enn tá utan trygd.

Hetta átti at sagt okkum so mikið, at tað er neyvan nakar útlendingar, sum fer at seta pengar í nakra ætlan í Føroyum, uttan so, at hann fær okkurt afturfyri.

Vit vita, hvussu multinationalu fyriteikurnar hava etið seg inn í grannalond okkara. Skal hetta nú henda okkum?

Hin yvirupphitaði økonomiurinn

Hin yvirupphitaði økonomiurinn er sum við veðrinum hjá Storm P. Øll tosa um tað, men eingin ger nakað við tað.

Løgmaður ávarar, tingmenn ávara, Skak Nielsen ávarar — móti ov stórum virksemin.

Allir syngja í køri -- við sama lagi: Onki arbeiðsfólk, innflutt arbeiðsmegi. Útlendingarnir fáa meira løn, tí mugu eisini føroysku arbeiðsmennirnir fáa meira løn. Lønarlagið verður avskeplað. Nú verður húsatrost m.a. orsakað av øllum útlendingunum. Húsaprísurin fer upp í topp, og alt hetta gongur út yvir neyðars landskassen, sum berjist við einum framanundan alt ov stórum halli á gjaldsjaðnvágini.

Men tað lagna við øllum hesum er, at jú meira vit hoyra til henda jammur-songin, tess meira verður lagt til ballið, og vit bara biða eftir til hin yvirupphitaði.

Tórfinn Smith, býráðslimur: Landsstýrið er nú einasti myndugleiki, sum kann steðga Sundsdepulsætlanum, og tað eiga teir at gera, um nógur meining er í prátinum um bygdamenning, idnaðar- og búskaparlígar stýring.

hitaði økonomiurinn fer uppá kók.

Tað átti at verið óneyðugt, at sagt frá øllum teimum stórarbeidum, sum eru í gongd í løtuni, og ikki minst í Havn. Skulu vit nú fara undir at seta hetta risaprojektið í gongd aftrat, so verður ikki leingi til vit røkka kókipunktið.

Og tá so potturin er kókaður yvir, verður tað hvørki Poul Michelsen ella Hans Mortensen, sum koma at bjarga teimum seinastu leivdunum. Tað verður landsstýrið, sum situ eftir við svartaperi.

Løgin mannagongd

Mannagongdina í hesum máli skal eg ikki nema so nógv við. Hon hevur neyvan tann stóra áhugan hjá landsstýrinum nú, endaliga stóðan skal takast. Men løgin má hon sigast at vera.

Kommunan biður Landsbyggifelagið gera eitt projekt. Og hetta gera teir. Men tá kostnaðarmetingin frá LFB kemur fram, kemur panikkur í. Býráðið hevur sett av 45 miljónir til havnagerð á Sundi, meðan LFB metir hettar arbeiðið at kosta millum 70 og 80 miljónir. Hans Mortensen fer so av sinum eitingum til E. Pihl & Son, og fær tilboð frá teimum — 44 milj. Við hesum tilboði fer hann so til sín góða vin í býráðnum og nú er alt leyst og liðugt.

Tilboðið hjá E. Pihl & Son verður samtykt í býráðnum.

Tað tykir mær ógvuliga áhugavert, at danska felagið E. Pihl & Son kann gera eitt arbeiði fyri helvtar kostnað í mun til hvat Landsbyggifelagið metir tað skula kosta. Annað

hvørt má vera talan um hokus-pokus, ella at Landsbyggifelagið ikki dugir sitt arbeiði.

Eitt annað, sum er ógvuliga løgið í hesum málinum er, at býráðið 21. februar 1985 valdi eina nevnd, sum skuldi samráðast við Hans Mortensen um Sundsdepulin. Tveir fundir hava verið í nevndini, men so hendi ikki meira. Hetta var trymannanevnd og var eg ein av nevndarlimumum. Tá eg spurdi býráðsformannin hvi nevndin ikki hevði fleiri fundir, fekk eg bert tað til svar, at hann ivaðist í, um HANN skuldi avtaka nevndina. Seinri havi eg so fingið at vita, at eg var Hans Mortensen ov nærgangin í spurningum, og man hetta vera orsøkin til, at hetta ikki var nógur hóskaði nevnd til víðgera Sundsdepulsætlanirnar í.

Soleiðis kundi ein hildið fram, men lat hetta vera nóg mikið hesaferð.

Hetta átti eisini at verið nóg mikið til at landsstýrið als ikki ivast í síni støðutakan til huldumannaprojektið uppi á Sundi.

Tórfinn Smith